

Omzendbrief met betrekking tot de bestrijding van Salmonella in diervoeders

Referentie	PCCB/S1/483559	Datum	09/08/2021
Huidige versie	2.0	Van toepassing vanaf	Datum publicatie
Trefwoorden	Salmonella, plantaardige diervoeding		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Keppens Christophe, attaché	Keppens Christophe, directeur i.o. Heymans Jean-François, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief wil de acties ondernomen door het FAVV bij een niet-conform resultaat voor Salmonella in **plantaardige diervoeders** verduidelijken.

2. Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is van toepassing op diervoeders van plantaardige oorsprong. Voor voeders voor gezelschapsdieren en voedermiddelen van dierlijke oorsprong zijn de microbiologische normen, waaronder Salmonella, vastgelegd in verordening (EU) nr. 142/2011.

Deze omzendbrief is van toepassing op officiële controles en eigen controles van operatoren.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

Verordening (EG) nr. 2160/2003 inzake de bestrijding van salmonella en andere specifiek door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers.

Verordening (EG) nr. 767/2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders.

Verordening (EU) nr. 142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en

afgeleide producten en tot uitvoering van richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die richtlijn.

3.2. Overige

Inventaris acties en actiegrenzen en voorstellen voor harmonisering in het kader van de officiële controles - Deel 2: Actiegrenzen voor microbiologische contaminanten in levensmiddelen: [Bijlage: Tabel met reglementaire criteria en actielimieten](#).

4. Definities en afkortingen

EU: Europese Unie.

FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

LCE: Lokale controle eenheid van het FAVV.

VO: verordening.

5. Beheer van de bestrijding van Salmonella in diervoeders

5.1. Inleiding

Salmonella is een van de belangrijkste zoönoses (infectieziekte die kan worden overgedragen op mensen). Het is de belangrijkste microbiologische contaminant in diervoeders.

Diervoeders zijn niet de enige bron van contaminatie van voedselproducerende dieren (bv. infectie van dier op dier of via het milieu zijn andere bronnen), maar het belang is toegenomen. Tevens kunnen diervoeders, gezien de internationale handel in voedermiddelen, een belangrijke bron zijn van insleep van nieuwe, voorheen niet voorkomende, serotypes in de Europese Unie.

Verordening 2160/2003 legt maatregelen op ter detectie en bestrijding van Salmonella en andere zoönoseverwekkers in alle stadia van productie, verwerking en distributie, in het bijzonder op het niveau van de primaire productie met inbegrip van diervoeders, teneinde de prevalentie ervan en het risico voor de volksgezondheid te verminderen (Artikel 1). Artikel 5 van voorgenoemde Verordening stelt dat de nationale controleprogramma's minstens betrekking moeten hebben op het stadium van de productie van diervoeders.

Het is in dit kader dat het FAVV al enkele jaren de detectie van Salmonella opgenomen heeft in zijn nationaal controleprogramma.

5.2. Aanpak

Voor plantaardige voedermiddelen en samengestelde diervoeders, andere dan voeder voor gezelschapsdieren, wordt de actielimiet gelegd op afwezig in 25 g ($n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$). Waarbij:

- n = aantal te testen monsters;

- m = drempelwaarde voor het aantal bacteriën: het resultaat wordt als bevredigend beschouwd als het aantal bacteriën in geen enkel monster groter is dan m;
- M = maximumwaarde voor het aantal bacteriën: het resultaat wordt als onbevredigend beschouwd als het aantal bacteriën in één of meer monsters gelijk is aan of hoger ligt dan M; en
- c = aantal monsters waarvoor de bacterietelling een resultaat tussen m en M geeft en waarbij het monster nog als aanvaardbaar wordt beschouwd als het resultaat van de bacterietelling voor de overige monsters niet hoger is dan m.

Iedere aanwezigheid van Salmonella wordt door het FAVV aanzien als een niet-conformiteit. Hoe het FAVV op een contaminatie zal reageren is afhankelijk van:

- het serotype van de vastgestelde Salmonella,
- in welk type diervoeder de Salmonella zich bevindt en
- in welk stadium van de voederketen de diervoeders zich bevinden.

Al deze parameters samen maken dat er een actie zal volgen die in verhouding is met het risico van de Salmonellacontaminatie.

Na de vaststelling van Salmonella, zal daarom een serotypering uitgevoerd worden op het niet-conforme monster.

Kritische serotypes

Per type voeder werden kritische serotypes vastgesteld, i.e. serotypes waarvan aangetoond werd dat ze belangrijk zijn voor dit type voeder. Bij de bepaling hiervan werd rekening gehouden met eerder vastgestelde niet-conformiteiten, de impact van de aanwezigheid van het serotype en hoe vaak dit serotype werd vastgesteld in dieren, producten en mensen.

Op basis hiervan werden onderstaande kritische serotypes vastgelegd:

- Voor pluimveevoeders: *S. Agona*, *S. Anatum*, *S. Mbandaka*, *S. Paratyphi B var. Java*, *S. Senftenberg*, *S. Enteritidis*, *S. Hadar*, *S. Infantis*, *S. Typhimurium* en *S. Virchow*.
- Voor rundveevoeders: *S. Anatum*, *S. Dublin*, *S. Enteritidis*, *S. Infantis* en *S. Typhimurium*.
- Voor varkensvoeders: *S. Anatum*, *S. Derby*, *S. Enteritidis*, *S. Infantis* en *S. Typhimurium*.
- Voor plantaardige voedermiddelen zijn alle hiervoor vermelde serotypes kritisch (deze kunnen immers in gelijk welk type voeder terecht gekomen zijn).

5.3. Acties en opvolging

In geval van aanwezigheid van salmonella zal het FAVV het niet-conforme resultaat meedelen en het betrokken lot onmiddellijk onder beslag leggen in afwachting van de serotypering. Het beslag kan in afwachting van de resultaten van de serotypering reeds opgeheven worden indien:

- de producten een bestemming buiten de voedselketen krijgen (bv. biogas of compostering) of indien de operator reeds een behandeling liet uitvoeren (gevolgd door bewijs van afwezigheid – n = 5) zonder de serotypering af te wachten.

De te nemen maatregelen zijn, zoals hierboven reeds vermeld werd, afhankelijk van:

- het serotype,
- in welk type diervoeder de Salmonella zich bevindt (= het type diervoeder dat geanalyseerd werd) en
- in welk stadium van de voederketen de diervoeders zich bevinden.

Op basis hiervan worden 3 klassen van acties onderscheiden; light, medium en heavy (zie beslissingsboom als bijlage).

Opgelet: de beslissingsboom moet gevolgd worden volgens het type diervoeder dat geanalyseerd werd en het analyseresultaat kan niet geëxtrapoleerd worden naar een andere matrix. Bijvoorbeeld: wanneer de analyse gebeurde op een voedermiddel, moet de beslissingsboom voor voedermiddelen gevolgd worden. Dit analyseresultaat van het voedermiddel kan niet gebruikt worden om de beslissingsboom te volgen voor de mengvoeders die zouden geproduceerd worden of reeds geproduceerd werden met dit voedermiddel.

6. Bijlagen

- Beslissingsboom acties

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	10/06/2010	Originele versie
2.0	Datum publicatie	Aanpassing van het formaat van de omzendbrief van 10/06/2010 Aanpassing maatregelen